

Dışa Bağımlı Enerji Yapısına Sahip Türkiye’de Enerji Ekonomisi ve Politikaları Açısından Kaya Gazının Önemi

Importance of shale gas in terms of energy economics and policy in Turkey with dependent energy structure

Bülent Olcan Uyanık¹, Mutlu Yılmaz^{2*}

¹ Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara

² Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Ankara

Özet

Günümüzde, dünyada birincil enerji kaynakları tüketimi içinde %86,2’lik oranı ile fosil kaynaklar ilk sırada yer almaktadır. Son yıllarda çeşitli nedenlerle yenilenebilir enerji kaynaklarına olan yatırımlar artmasına rağmen yapılan çalışmalar göstermektedir ki fosil enerji kaynaklarının dünya enerji piyasaları içindeki üstünlüğü kısa süre içinde değişmeyecektir. Kaya gazı (şeyl) fosil enerji kaynakları içinde değerlendirilebilecek ve son yıllarda arama faaliyetleri ve üretim miktarları artan konvansiyonel olmayan bir enerji kaynağıdır. Kaya gazı, kil, kuvarsit ve kalsit minerallerinden oluşan ince taneli tortul kayaçların küçük gözeneklerinde depolan bir enerji kaynağıdır. Aslında uzun yıllardır bilinen bu enerji kaynağı, günümüz teknolojik gelişmeleriyle ekonomik bir duruma gelmiş ve üretim değerleri her geçen yıl artmaya başlamıştır. Buda göstermektedir ki kaya gazının önümüzdeki yıllarda uluslararası enerji piyasaları içinde önemi artacaktır. Özellikle ABD’de ciddi seviyelerde olan kaya gazı üretimi dünyanın diğer bölgelerinde de kaya gazı arama faaliyetlerinin artmasına neden olmuştur. Bu kapsamda enerji tüketiminde yaklaşık %70 oranında dışa bağımlı olan Türkiye’de kaya gazı rezervlerinin araştırılması için çalışmalar başlatılmıştır. Yapılan ilk çalışmalar, bu enerji kaynağı açısından Türkiye’nin önemli miktarda rezervlere sahip olduğu yönündedir. Türkiye’de 2007 yılından sonra gündeme gelen kaya gazı rezerv tespit çalışmaları günümüzde de devam etmektedir. Ülkede bu konuda yapılan araştırmalar sonunda Güney Doğu Anadolu Bölgesi ve Trakya Havza’sında kaya gazı rezervleri tespit edilmiştir. Ayrıca Tuz Gölü Havzası ve Sivas Havzası’ da potansiyel alanlar olarak gösterilmektedir. Mevcut rezervlerin Türkiye’nin gaz ihtiyacının 15 ile 40 yıl arasında karşılayacağı düşünüldüğünde bu enerji kaynağının ülke ekonomisi için ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak bu enerji kaynağının kullanılmaya başlaması ile Türkiye’nin enerjide dışa olan bağımlılığını azalacağı gerçektir. Bu durumda ülke önemli miktarlarda döviz tasarrufu sağlayacaktır. Ayrıca enerji temini ve enerji güvenliği açısından bazı dönemlerde yaşanan sorunlarında büyük oranda önüne geçilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kaya gazı, doğalgaz, fosil enerji kaynakları, Türkiye ekonomisi, enerji bağımlılığı

Abstract

Shale gas is an unconventional energy source that has an increasing prospecting activity and production rate, which can be categorized as a fossil energy source. It is an energy source that can be found in pores of small particle sedimentary rocks formed of clay, quartzite and calcite.

* İletişim yazarı: M. YILMAZ, e-posta: yilmazm@ankara.edu.tr

Though it was a long known energy source, it has become an economical issue and its production rates have been increasing year by year. This shows us that shale gas will have a rising reputation on the international energy market in the following years. That shale gas production being already high in especially USA has caused it to be the case in the rest of the world, too. Prospectively activities for shale gas have been green lighted in Turkey, a country that is dependent on other countries 70% in aspect of energy sources. First activities indicate that Turkey has large reserves of shale gas. Shale gas detection praxis which came to public attention in Turkey in 2007 is still ongoing in the present. Through the prospectively activities in the regions, shale gas been detected in Southeast Anatolia and Thracian Basin. Tuz Lake Basin and Sivas Basin are also anticipated as potential zones that shale gas can be found in. Considering present sources are estimated to be enough for the country's energy needs for 15 to 40 years, it is obvious how important these resources are for the country in terms of economy. To conclude, it is a fact that Turkey's dependency on other countries will decrease with the usage of this energy source. In this case, the country will save up foreign currency in a considerable amount. It will also help prevent the problems the country has been through in the past years in terms of energy procurement and energy security.

Keywords: Shale gas, natural gas, fossil energy sources, Turkish economy, energy dependence